

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21313 - Tècniques d'Intervenció Psicològica / 1
Titulació	Grau de Psicologia - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Jordi Llabrés Bordoy <i>Responsable</i> jordi.llabres@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Joan Miquel Gelabert Mir joanmiquel.gelabert@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Alfonso Morillas Romero						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'assignatura pertany al mòdul d'Intervenció i Tractament Psicològic. Té un caire introductor en el sentit que és la primera del mòdul. Però també té un caire instrumental molt marcat, ja que les tècniques d'intervenció, per definició, són instruments que el psicòleg farà servir amb objectius preventius o terapèutics. La part teòrica de l'assignatura és escassa intentant fer el màxim èmfasi en la part més aplicada i pràctica.

Els continguts de l'assignatura són molt bàsics però molt importants. Sobre les bases que s'aprendran a l'assignatura s'assenten els protocols de tractament que s'apliquen a la psicologia clínica o les intervencions educatives o socials que s'apliquen a altres branques de la psicologia. A l'apartat corresponent d'aquesta guia s'especifiquen quines són les bases de les tècniques d'intervenció psicològica que consideram més transversals, més aplicables a la branca de la psicologia, la ciència que estudia el comportament humà, a la qual l'alumne vulgui dedicar-se.

Requisits

Guia docent

Recomanables

Convé tenir bons coneixements dels models de condicionament que s'han d'haver vist a l'assignatura "Aprentatge", a primer curs. També és convenient poder llegir amb fluïdesa textos escrits en anglès sobre els continguts de l'assignatura.

Competències

Específiques

- * CE15. Saber aplicar coneixements, estratègies i mètodes d'intervenció directes i indirectes sobre els/les destinataris i els diferents contextos: consell psicològic, teràpia, negociació, mediació,...).
- * CE18. Saber escollir i utilitzar correctament les tècniques i planificar els programes d'avaluació i intervenció adients per a assolir els objectius establerts.
- * CE20. Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)

Genèriques

- * CT2. Capacitat d'autocrítica i assumir responsabilitats: saber valorar la pròpia actuació personal, conèixer les competències i limitacions, i actualitzar habilitats i coneixements.
- * CT6. Capacitat per a adaptar-se a situacions noves.
- * CT14. Mostrar interès per la qualitat de la pròpia actuació i saber desenvolupar sistemes per tal de garantir la qualitat dels propis serveis.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

La llista de continguts que ve a continuació no pretén ser exhaustiva: es podran incloure, dins d'aquests grans temes, continguts específics que no apareguin en aquesta llista, alguns dels quals podran ser presentats pels estudiants.

Continguts temàtics

Models. Models explicatius del comportament humà

Les tècniques d'intervenció psicològica es deriven directament del model explicatiu del comportament humà que utilitzem. Per això és important dedicar un temps a repassar de quins models explicatius es deriven les tècniques que veurem després.

- * Models de condicionament clàssic i operant, principi d'inhibició recíproca, teoria de l'aprenentatge social, etc.

Emocions. Estratègies de control emocional

Podem saber fer moltes coses que les emocions ens impedeix fer. Saber com controlar aquestes emocions és fonamental per executar correctament determinats comportaments.

Guia docent

* Tècniques de control de l'activació: respiració controlada i relaxació muscular. Tècniques d'atenció plena (mindfulness).

Exposició. Tècniques d'exposició

L'exposició és, a dia d'avui, la tècnica d'elecció per intervenir en un dels problemes més freqüents de la nostra societat: la ansietat.

* La desensibilització sistemàtica. La inundació. Exposició intensiva (*one session*). Exposició encoberta.

Operants. Tècniques basades en el condicionament operant

El model d'Skinner va generar multitud de tècniques que es troben a la base de molts de procediments d'intervenció que s'apliquen a dia d'avui.

* Reforçament positiu. Aproximacions successives. Reforçament diferencial. Societat. Extinció. Reforçament negatiu. Càstig positiu. Càstig negatiu. Cost de resposta. Temps fora.

HHSS. Entrenament en habilitats socials

En el segle dels robots, les habilitats socials seran cabdals.

* Assertivitat, pasivitat, agresivitat. Habilitats socials en contextos clínics, educatius, comunitaris. Estructura general dels programes d'entrenament en habilitats socials.

Autocontrol. Planificació ambiental i tècniques d'autocontrol

Si les operants funcionen amb els altres també funcionaran amb jo. Perquè no ensenyem a les persones a què s'autoapliquin tècniques per millorar el seu comportament?

* Autoobservació, autoavaluació i autorreforçament. Autoinstruccions. Planificació ambiental. Control d'estímuls. Programació de contingències.

Pensem. Tècniques de solució de problemes

Com es canvien els pensaments? Com enfocar-se a la solució quan tenim un problema?

* Solució de problemes. Reestructuració cognitiva.

Metodologia docent

Combinarem les exposicions del professor amb les dels estudiants, mirant d'evitar una actitud passiva i de promoure, en canvi, una actitud participativa. A través de l'Aula Digital es facilitarà material que de vegades s'haurà de preparar fora de l'aula abans de la sessió presencial. Això permetrà dedicar les classes "teòriques" a resoldre dubtes i veure les aplicacions pràctiques dels continguts de l'assignatura.

Volum de treball

L'estimació del volum de treball és orientativa. L'estudiant ha de saber que el volum de feina que haurà de fer depèn principalment de les següents variables individuals: capacitat d'aprenentatge, motivació per l'assignatura i disponibilitat de temps. Per tant, les hores que s'indiquen a continuació són una previsió del volum de feina per un estudiant amb una bona capacitat d'aprenentatge, moderadament motivat i amb temps més que suficient per a fer aquella feina.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Presentacions	Grup gran (G)	Oferir una presentació detallada dels aspectes principals de cada tema o subtema i posar exemples de les aplicacions de les tècniques corresponents mirant de relacionar-los amb vivències personals dels estudiants. Les presentacions les farà el professor o l'estudiant i sempre es requerirà una actitud participativa de tothom.	20
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup mitjà (M)	La finalitat és aprendre els fonaments de l'aplicació de les tècniques d'intervenció psicològica. Emprarem el mètode de modelat participatiu i assaig de conducta i es faran demostracions a classe de l'ús de les tècniques indicades.	10
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Les tutories presencials tenen com a objectiu el seguiment i supervisió de l'activitat individual de l'alumnat. Ofereixen un espai més individualitzat per a la resolució de dubtes sobre la matèria d'estudi.	2
Avaluació	Avaluació de les pràctiques	Grup mitjà (M)	Es destinaran períodes específics de les sessions pràctiques a l'avaluació de les habilitats dels estudiants en l'ús de les tècniques que es treballin en aquestes sessions.	8
Avaluació	Proves de resposta breu	Grup gran (G)	Per a l'avaluació dels continguts de l'assignatura es realitzaran proves de resposta breu.	3
Avaluació	Avaluació oral	Grup mitjà (M)	Per a l'avaluació dels continguts de l'assignatura es realitzaran proves orals.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les pràctiques	Amb l'objectiu d'avaluar les habilitats socials apreses en les classes pràctiques, es duran a terme assajos conductuals en els què l'alumne/a actuarà de forma assertiva durant uns minuts, davant el professor/a que l'avaluarà. A principi de semestre es concretarà l'actuació que haurà de dur a terme, i aquesta s'haurà de preparar al llarg del semestre de forma individual, abans de la seva execució.	20
Estudi i treball autònom individual	Estudi	L'estudiant llegirà i mirarà d'entendre els materials que el professor posi a la seva disposició per a aprofundir en els continguts de cada tema (per exemple: casos pràctics, articles de recerca,...), amb l'objectiu de formar-se en el camp de la Psicologia.	55
Estudi i treball autònom individual	Preparació del treball individual	Cada estudiant haurà d'analitzar l'aplicació d'una tècnica operant que es produeixi en el seu entorn, descriure-la tècnicament seguint el guió que li facilitarà el professor, i presentar-la per escrit en un document d'una pàgina.	30

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Presentacions

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Oferir una presentació detallada dels aspectes principals de cada tema o subtema i posar exemples de les aplicacions de les tècniques corresponents mirant de relacionar-los amb vivències personals dels estudiants. Les presentacions les farà el professor o l'estudiant i sempre es requerirà una actitud participativa de tothom.
Criteris d'avaluació	Participació activa a classe. Domini dels continguts. Ús d'exemples, anècdotes, vivències, metàfores... Claredat i fluïdesa de la presentació.

Percentatge de la qualificació final: 2%

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	La finalitat és aprendre els fonaments de l'aplicació de les tècniques d'intervenció psicològica. Emprarem el mètode de modelat participatiu i assaig de conducta i es faran demostracions a classe de l'ús de les tècniques indicades.
Criteris d'avaluació	Es destinaran períodes específics de les sessions pràctiques a l'avaluació de les habilitats de l'estudiant en l'ús de les tècniques que es treballin en aquestes sessions. Es valorarà: participació activa, ús correcte de la terminologia tècnica.

Percentatge de la qualificació final: 3%

Guia docent

Avaluació de les pràctiques

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Es destinaran períodes específics de les sessions pràctiques a l'avaluació de les habilitats dels estudiants en l'ús de les tècniques que es treballin en aquestes sessions.
Criteris d'avaluació	Es destinaran períodes específics de les sessions pràctiques a l'avaluació de les habilitats. L'alumne/a haurà d'actuar durant uns minuts, davant el professor/a que l'avaluarà. Es valorarà: execució correcta dels assaigs conductuals, ús correcte de la terminologia tècnica, administració correcta de feedback.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Proves de resposta breu

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Per a l'avaluació dels continguts de l'assignatura es realitzaran proves de resposta breu.
Criteris d'avaluació	Per a avaluar els continguts de l'assignatura es faran servir proves de resposta breu

Percentatge de la qualificació final: 30%

Avaluació oral

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Per a l'avaluació dels continguts de l'assignatura es realitzaran proves orals.
Criteris d'avaluació	Per a avaluar els continguts de l'assignatura es faran servir proves orals durant les classes

Percentatge de la qualificació final: 20%

Preparació del treball individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Cada estudiant haurà d'analitzar l'aplicació d'una tècnica operant que es produeixi en el seu entorn, descriure-la tècnicament seguint el guió que li facilitarà el professor, i presentar-la per escrit en un document d'una pàgina.
Criteris d'avaluació	Cada estudiant haurà d'analitzar una conducta, descriure-la tècnicament seguint el guió que li facilitarà el professor, i presentar-la per escrit en un document de dues pàgines. Aquesta activitat es tutoritzarà mitjançant Campus Extens (tutories electròniques) i es farà un seguiment de forma presencial a les classes a llarg del curs. Es valorarà: <ul style="list-style-type: none">* Identificació correcta del paradigma que expliqui la conducta analitzada.* Correcció en la terminologia tècnica amb la que s'expressa l'estudiant.* Claredat de la presentació.

Guia docent

* Ajustat a l'extensió indicada.

Percentatge de la qualificació final: 25%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La biblioteca de la UIB disposa d'un nombre considerable de manuals que poden ser útils per a l'estudi dels continguts de l'assignatura. S'aconsella que l'estudiant hi vagi i faci una recerca tenint en compte, entre d'altres, les següents paraules clau: Teràpia de Conducta/del Comportament, Tècniques de Modificació de Conducta, Habilitats Socials, Psicologia conductual/cognitivo-conductual.

En qualsevol cas, a principi de curs i a través de l'Aula Digital, es facilitarà a l'estudiant una llista de referències bibliogràfiques.

